

> Retouradres Postbus 3006 9701 DA Groningen

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Staatssecretaris Mijnbouw
De heer J.A. Vijlbrief

**Interventieteam
Vastgelopen Situaties**

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Schadedoormijnbouw.nl
Nationaalcoördinatorgroningen.nl

Ons kenmerk
NCG / 23042524

Datum 08 juni 2023
Betreft Jaarrapportage Interventieteam Vastgelopen Situaties
(juni 2022 – mei 2023)

Geachte heer Vijlbrief,

In het Groningse aardbevingsgebied doet zich een aantal vastgelopen situaties voor die met behulp van bestaande regelingen of door bestaande partijen, binnen hun huidige bevoegdheden, niet op een redelijke of adequate wijze opgelost kunnen worden. Om een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze schrijnende situaties, zijn in de Bestuurlijke afspraken versterking Groningen (6 november 2020) door Regio en Rijk aanvullende afspraken gemaakt. Voor de uitvoering van deze afspraak heeft het Interventieteam Vastgelopen Situaties ruim mandaat gekregen om maatwerkoplossingen te bieden aan bewoners van wie het dossier is vastgelopen. Binnen deze Bestuurlijke afspraken is € 50 mln. vrijgemaakt. Met de interventies van het Interventieteam kan aan deze bewoners weer perspectief worden geboden.

Het Interventieteam bestaat uit een directielid van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), een bestuurslid van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en een onafhankelijk voorzitter (Geert-Jan ten Brink). Het Interventieteam werkt op afstand van de dagelijkse werkzaamheden van het IMG en de NCG. In de uitvoering doet het Interventieteam een beroep op de uitvoeringsorganisaties NCG en/of IMG. De voorzitter geeft hiertoe een bindend advies aan de directeur NCG en/of voorzitter IMG.

In deze rapportage geeft het Interventieteam aan haar opdrachtgevers (Regio en Rijk) inzicht in de werkzaamheden en resultaten die tot nu toe zijn behaald. Deze rapportage beslaat de periode van juni 2022 tot en met mei 2023. De voorbereiding van het werk van het Interventieteam startte formeel in juni 2021. Met de eerste aanmelding in september 2021 begon het Interventieteam daadwerkelijk met de behandeling van vastgelopen situaties. Deze rapportage beslaat het tweede jaar van ons werk.

Werkwijze

Burgemeesters van de aardbevingsgemeenten kunnen cases aandragen die vastgelopen zijn en waarvan zij menen dat het Interventieteam toegevoegde waarde kan hebben. Ook vanuit de NCG en het IMG kunnen cases aangedragen worden. Op basis van de beschikbare informatie bij de gemeente, de NCG en het IMG wordt bepaald of het Interventieteam een casus in behandeling neemt. Alle cases die door de NCG, het IMG of in samenloop regulier verder kunnen worden gebracht vallen buiten de scope en aandacht van het Interventieteam.

Zodra het Interventieteam een casus in behandeling neemt, werken we toe naar een maatwerkoplossing. De cases zijn niet voor niets vastgelopen en in de regel zeer complex door verschillende oorzaken. Denk aan een combinatie van knelpunten veroorzaakt door aardbeving(en), vastgelopen bedrijfsvoering (mkb), erfgoed (vereisten), financiën, privéomstandigheden, gezondheidssituatie, sociale problematiek en/of wantrouwen of onvermogen om met de complexiteit van de overheid om te gaan.

Om perspectief te kunnen bieden in deze situaties, zijn nauw overleg met bewoners en betrokken instanties en volledige openheid van zaken belangrijke voorwaarden voor het bereiken van een oplossing. Uiteindelijk wordt er een voorstel aan de betreffende bewoners gedaan, die daarop een eigen afweging maken. Vervolgens adviseert het Interventieteam IMG en/of NCG om dit voorstel uit te voeren. Het gaat om een bindend advies; de NCG en/of het IMG nemen adviezen van het Interventieteam altijd over en voeren deze uit.

Het Interventieteam heeft een werkwijze opgesteld. Deze werkwijze wordt op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten periodiek aangepast. Actuele aanpassingen zijn gelegen in een snelle betaalprocedure bij kleine bedragen en verbetering van de processen rond de casuïstiek. Ook wordt een flexibele stroom voor bouwopdrachten ontwikkeld waarbij aanbestedingsprocedures geen belemmering vormen. Vaak geldt dat de standaardprocedures niet voldoen en zijn hulpconstructies nodig om de gewenste vaart mogelijk te maken.

Het afgelopen jaar lag de focus op het verder brengen van casuïstiek en het inrichten van het (ondersteunings)team. Als gevolg van bestuurs- en directiewisselingen bij resp. IMG en NCG hebben nieuwe vertegenwoordigers plaatsgenomen in het Interventieteam. Ook is een nieuwe secretaris gestart, die het Interventieteam ondersteunt en richting geeft aan de verdere professionalisering van de aanpak. Dit werkt ook door in de intensiteit van de samenwerking met de gemeenten.

Als gevolg van een klacht (in 2022) aangaande leden van het Interventieteam is overwogen een eigen klachtenregeling in te richten. De betreffende klacht is destijds in behandeling genomen door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hiermee was er de gewenste afstand tot de aangeklaagden. De klacht is ongegrond verklaard. Op basis van de ervaring met deze ene klacht is geen prioriteit gegeven aan het inrichten van een eigen procedure. We kiezen voor een pragmatische aanpak; gewerkt wordt aan een klachtenprocedure waarbij het Interventieteam aansluit bij de bestaande klachtencommissies van de NCG en het IMG.

Samenwerking met de Commissie Bijzondere Situaties

Begin 2022 heeft het Interventieteam met de Commissie Bijzondere Situaties (CBS) afgesproken intensiever samen te werken. Na de evaluatie van het CBS en herbenoeming van de leden ingaande 1 januari 2023, wordt dit nu geconcretiseerd via ambtelijke samenwerking. Zowel voor reeds aangemelde situaties als bij nieuwe aanmeldingen kijken we gezamenlijk naar de meest passende route voor het bieden van een oplossing. Waar het Interventieteam meer zicht heeft op de knelpunten op het fysieke terrein en de lopende procedures bij IMG en NCG, heeft het CBS ervaring met problematiek van medisch/psychische aard. Onze inzet is om het juiste vangnet te bieden voor bewoners die in een bijzondere en/of schrijnende situatie zijn terechtgekomen.

Resultaten

Ons kenmerk
NCG / 23042524

Oplossingen door tussenkomst van het Interventieteam zijn altijd maatwerk en daarmee ook divers. Het kan gaan om extra begeleiding voor bewoners, coördinatie om te komen tot een plan of het aanboren/combineren van subsidies, een financiële bijdrage naast reguliere middelen om plan te kunnen uitvoeren, opkoop woning, oplossing in extra technische maatregelen ten behoeve van een woning.

Casussen	Totaal	In behandeling Interventieteam	Verder gebracht en/of tussenoplossingen ingezet
Totaal	43		
Eemsdelta	13	3	10
Groningen	4	2	2
Het Hogeland	6	4	2
Midden-Groningen	13	9	4
Oldambt	5	1	4
Veendam	1	0	1
Westerkwartier	1	1	

Financiële verantwoording

Voor het Interventieteam is €50 miljoen beschikbaar gesteld door Rijk en Regio. Hiervan is inmiddels € 6.900.000 bestemd. Er is € 2,4 mln. uitgekeerd en €4,5 mln. is toegezegd voor de afhandeling van lopende casuïstiek. Omdat de oplossing per casus verschillend is, variëren de kosten per casus ook. Het Interventieteam streeft ernaar met de NCG en het IMG om gemaakte kosten via reguliere processen te dekken. Indien nodig kan het Interventieteam vervolgens per casus benodigde middelen aanvullen vanuit eigen budget.

Tussentijdse conclusies en observaties

Het komen tot een oplossing is vaak een langdurig proces. Het Interventieteam start bij een complexe casus altijd met het goed in beeld krijgen van de problematiek. Dat vraagt soms aanvullend onderzoek en/of het betrekken van deskundigheid. Vervolgens worden vaak verschillende oplossingsrichtingen verkend en in een aantal gevallen zijn tussenoplossingen nodig. Er is altijd sprake van een complex samenspel van verschillende belangen (wensen bewoners, erfgoed, ruimtelijke ordening, subsidiemogelijkheden).

Aandachtspunten

Banken en verzekeraars

Het Interventieteam constateert dat de opstelling van banken in een aantal gevallen bijdraagt aan het vastlopen van een situatie. Geprobeerd is om met banken hierover in gesprek te gaan. Helaas zijn banken niet bereid op dit op casus-niveau te doen, terwijl het Interventieteam alleen maar casuïstiek doet. Daarop restte ons niets anders dan het contact met deze bank te verbreken.

Het Interventieteam blijft in voorkomende gevallen deze problematiek aankaarten bij onder meer de vereniging van Nederlandse banken, in de hoop het bewustwordingsproces bij de banken te vergroten.

In één situatie werd een oplossingsrichting bijna geblokkeerd door de opstelling van een rechtsbijstandsverzekeraar. Deze financierde, zonder beperkingen, gerechtelijke procedures en wenste bij de totstandkoming van een oplossing forse financiële compensatie van betrokken gedupeerden. Actie van het Interventieteam leidde uiteindelijk tot een aanvaardbaar resultaat.

Gerechtelijke procedures

Helaas heeft het Interventieteam in enkele gevallen te maken met gerechtelijke procedures. Deze werken niet alleen vertragend, er zijn ook inkomsten mee gemoeid voor derde partijen. Wanneer betrokkenen ervoor kiezen om gerechtelijke procedures te (blijven) voeren, dan past het Interventieteam hiervoor slechts begrip, maar ook een afwachtende houding. Helaas spelen juridische adviseurs hierin soms een sterke bepalende rol, die lang niet altijd beter uitpakt voor betrokkenen.

Constructief duurzaam herstel

Het Interventieteam ziet dat bewoners in sommige gevallen, na de afhandeling van schade of de uitvoering van de versterking, achterblijven met huizen en panden met niet herstelde funderingen. Herstelde schade keert in deze gevallen terug. Het Interventieteam is vorig jaar aangehaakt bij een pilot van IMG voor duurzaam herstel. Inmiddels zijn enkele dossiers ondergebracht bij deze pilot. De uitvoering ligt bij het IMG. We verwachten zo te kunnen bijdragen aan meer duurzaam herstel en lerend vermogen te stimuleren voor de aanpak van funderingsschade.

Afrondend

Ons kenmerk
NCG / 23042524

Het Interventieteam is in staat om te komen tot maatwerkoplossingen in vastgelopen situaties. Feit blijft dat het bieden van perspectief vaak ingewikkeld is en veel tijd en inspanning kost. We zoeken namelijk naar duurzame oplossingen en elke casus is specifiek en vraagt maatwerk en creativiteit. Toch zijn we tevreden over de ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Het interventieteam is nodig om in voorkomende situaties (zicht op) perspectief te kunnen bieden. Daaraan blijven wij vol energie en inzet werken. Samen met gemeenten, het IMG en de NCG.

Wij hopen u met deze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Uiteraard zijn wij bereid tot het geven van nadere toelichting. De volgende rapportage is voorzien in juni 2024.

Hoogachtend,
namens het Interventieteam Vastgelopen Situaties,

Geert-Jan ten Brink
Onafhankelijk voorzitter

Els van Schie
Bestuurslid IMG

Marieke Ferwerda
Plv. directeur NCG

